

ERDOĞAN İSTİYOR, ESAD İSTEMİYOR! ŞİMDİ NE OLACAK?

11 yıl sonra Türkiye ve Suriye arasında ilk üst düzey siyasi bir araya geliş gerçekleşti. Rusya'nın arabuluculuğu ile Moskova'da, Rusya, Türkiye ve Suriye Savunma Bakanları ve İstihbarat Şefleri masaya oturdu. Yapılan iş, Türkiye adına kesinlikle doğruydu ama Türkiye'yi yöneten iktidar şimdiye kadar neredeydi?

Ne yazık ki ve ne üzücü ki; ulusal bağımsızlık savaşı veren ve emperyalizme karşı dünya tarihinin ilk mücadelesini kazanan Türkiye, halen ülkemizi yöneten iktidar nedeniyle, komşu olduğu Suriye topraklarında Amerikalıların taşeronluğunu yaptı, kendi çapında bir maceraya atıldı, egemenlik alanı kazanmaya çalıştı ve 11 yıl sonra sonuç; hüsrana

11 Yılın Hesabını Kim Verecek?

Eğri oturalım, doğru konuşalım. Suriye'de rejim değişikliği peşinde koştuk. Esad'ı yıkmak için cihatçı ve radikal unsurlarla işbirliği yaptık, PYD lideri Salih Müslim'i Ankara'da kırmızı halılarla karşıladık ve Esad'a karşı müttefiklik teklif ettik. "Bunlar yanlış işler" diyenlerin uyarılarına kulak asmadık, hatta onları Esad taraftarı olmakla suçladık ve düşmanlık yaptık. Şimdi yaptığımızı tam bir "U" dönüşü! Tamam da 11 yılda yapılan bu fahiş yanlışlar nedeniyle Türkiye olarak büyük kayıplar çok büyük kayıplar verdik; şehitlerimiz, ekonomik kaynaklarımız ve ülkemize doluşan ve geleceğimiz için en büyük tehdit olan sığınmacılar... Bunların hesabını kim verecek?

Erdoğan, Esad ile el sıkışmaya çok istekli ve çoktan beridir Suriye ile normalleşmek istiyor. Çünkü şartlar buna zorluyor. Moskova Toplantısı sonrası ilk açıklamalar olumlu ama bu iş o kadar kolay değil. Bir sorun bir günde oluşmadıysa, bir günde de çözülmez.

Barış Yapma İsteğinin Nedenleri!

Erdoğan'ın seçimlerden önce Esad ile masaya oturmak istemesinin kısa vadede iki büyük nedeni var;

1. Bunu seçim kampanyasında kullanmak ve muhalefetin Suriye ve sığınmacılar hakkında seçmenler üzerinde çok etkili olan eleştiri gerekçelerini elinden alabilmek,
2. Adeta Cumhur İttifakı'nın fiili destekçisi haline gelen ve verdiği destek düşünüldüğünde, seçimler öncesinde Erdoğan açısından yaşamsal derecede önem kazanan Putin'in Türkiye ile Suriye'nin normalleşmesini istemesi ve bu yönde bastırıyor olması.

Erdoğan açısından; uzun vadede de Suriye ile barışmak bir zorunluluk. Gelişmeler ve şartlar da bunu dikte ediyor

Çünkü;

1. Suriye için durum çok değişti ve 2010'ların ilk yarısındaki iklim kayboldu,
2. "Arap Baharı" bitti, "Arap Kışı" Artık Arap ayaklanmaları sona erdi.
3. Müslüman Kardeşler bitti, en büyük destekçisi ve Suriye'deki vekalet savaşının finansörü olan Katar bu projeden çekildi ve Müslüman Kardeşleri terörist olarak gören Sisi ile bir araya geldi.
4. Körfez de dahil, Ortadoğu ülkelerinin ekonomileri eskisi gibi değil. İstikrar istiyorlar, savaş istemiyorlar ve savaş kaldıracak güçleri de yok.

5. Suriye'deki vekalet savaşının arkasındaki en büyük güç olan ABD de Esad'ı devirmekten ve rejim değişikliğinden vazgeçti. Daha doğrusu Rusya'nın ve İran'ın saha inmesi nedeniyle rejim değişikliği yapılamayınca, plan revize edildi. Yeni plana göre ABD, Suriye'de yeni düzen belirleninceye kadar orada kalıp Kürtleri garanti altına almak ve Kürtler için Irak'taki gibi federatif bir yapı peşinde koşuyor.

6. Türkiye'nin Suriye'de işbirliği yaptığı unsurlar -adına ne dersiniz deyin- "Özgür Suriye Ordusu", "Suriye Milli Ordusu", "Cihatçılar"; Türkiye'nin başına bela olmaya başladılar.

Şartlar Esad'ı da Zorluyor

Erdoğan ve yakın çevresi; halihazırdaki Suriye politikasının Türkiye ve kendileri açısından artık sürdürülebilir olmadığını anlamış görünüyorlar. Suriye ile barışmak için diğer bir neden de yıkıma uğrayan Suriye'nin yeniden inşasında görev alma isteği. Hem yıkım, hem de yapım projesinde yer almak normalde kimseye kısmet olmaz. Normalde yıkım ve yapım müteahhitleri farklıdır.

Evet, Erdoğan hem şartların zorlamasıyla hem de çok yakındaki seçimler nedeni ile barışmak istiyor istemesine de Esad istemiyor. İstememesinin nedeni; Erdoğan'a güvenmemesi, bunun bir seçim girişimi olduğunu düşünmesi ve Türkiye'deki seçimlerden önce ülkesinin yakılıp yıkılmasında büyük sorumluluğu olan bir iradeyi ödüllendirip avantaj kazandırmak istememesi. Ama şartlar Erdoğan'ı zorladığı gibi, onu da zorluyor.

Birincisi; en büyük destekçisi olan Putin, kendisini Türkiye ile barışmak için zorluyor. İkincisi ise; 24 Şubat'ta başlayan Ukrayna Savaşı ve İran'da Mahza Amini'nin öldürülmesi ile başlayan ve büyüyerek yaygınlaşan olaylar nedeniyle en büyük destekçileri olan Rusya ve İran da zor durumda ve Suriye, her ikisinden de ekonomik konular başta olmak üzere eskisi gibi yardım alamıyor

Esad Ne İstiyor?

Türkiye'yi topraklarında işgalci olarak gören ve bunu her vesile ile açıklayan Esad'ın barışmak için bazı talepleri var.

Bunlar;

1. Suriye'nin terörist olarak gördüğü yapılara desteği kesmesi,
2. İşgale son vermesi ve çekilmesi, hiç değilse bir çekilme takvimi sunması,
3. Erdoğan'ın hamlesinin bir seçim girişimi olduğuna dair güvensizliğinden hareketle, Rusya'nın garantör olmasıdır.

İktidar Suriye'nin taleplerini karşılamaya hazır ama bir korkusu, bir de sorunu var. Korkusu; işbirliği yaptığı, Suriye Milli Ordusu dediği, bir türlü tam kontrol edemediği her geçen gün daha fazla sorun olan, Suriye tarafından terörist olarak görülen ve içinde cihatçısından ruh hastasına kadar herkesin olduğu yapı. Bunlar ne olacak? Çünkü ihanete uğradıkları duygusuyla silahlarını Türkiye'ye çevirebilirler. Bunun emarelerini gördük. Ayrıca; Suriye, Afrin başta olmak üzere bu yapının yönettiği yerlere operasyon yaparsa -ki yapacak- yeni bir göç dalgasını tetikleyebilir. Şu anda Afrin'i fiili olarak cihatçılar yönetiyor. Biz en başında, 2012'de söylemiştik; "Yanlış adamlarla doğru işler yapılamaz" diye.

Süreç Sabotaja Çok Açık

Diğer bir sorun ise Kürtler ve içinde PKK'yı da barındıran Suriye Demokratik Güçleri (SDG). Çünkü Suriye'deki yönetim kuzeydeki Kürtlere ve SDG'ye ABD ile işbirliği yapmaları nedeniyle kızıyor olsa da onlara Türkiye'nin baktığı açıdan bakmıyor ve Kürtlere karşı askeri bir çözüm ve operasyon peşinde değil. SDG'yi bizim gibi terörist olarak görmüyor. Ayrıca; Kürtler silahlı ve arkalarında ABD desteği var. Bu nedenlerle Kürtler için düşünülen; yerinden öz yönetim ve kültürel özerklik. Kürtler, ABD'nin desteği ile daha fazlasını istiyor; Irak'taki federatif yapı gibi. ABD, bu yüzden çözüme ulaşıncaya kadar Suriye'de kalmaya devam edecek. Rusya, Suriye'nin çözümünü desteklese de, özellikle Ukrayna Savaşı ve seçim sürecinde Türkiye'yi desteklemek zorunda hissetse de nihai olarak federal bir çözüme de fazla itirazı olmaz.

Türkiye ile Suriye'nin yakınlaşmasını ABD de İran da Kürtler de istemez ama bazı zorluklar içerse de bu konuda uzlaşılabilir. En büyük zorluk; Türkiye'nin Suriye'de işbirliği yaptığı unsurlardan kaynaklanıyor. Onlar için Türkiye'nin Suriye ile barış yapması adeta bir beka sorunu. Bu nedenle Suriye ile barış süreci her türlü sabotaja açık durumda. İktidar da bunun farkındalığı içinde olduğundan Dışişleri ve Savunma Bakanları vasıtası ile bunlara güvence vermeye çalışıyor ama nereye kadar?

Bu İktidarla Beyaz Bir Sayfa Açmak Mümkün Değil

Sonuç olarak; Suriye ile barış düşünüldüğü kadar kolay değil. Önümüzde mayın tarlası var. Seçimden önce çok büyük bir sürpriz olmadığı sürece Erdoğan ile Esad'ın el sıkışabilmesini öngörmüyorum. İktidarın 11 yıldır yaptığı yanlışlar, Suriye'de Türkiye aleyhine büyük travmalar yarattı. Türkiye'de iktidar değişimi olmadan iki ülke arasında karşılıklı güvene, saygıya ve çıkara dayanan beyaz bir sayfa açmak gerçekten mümkün değil.

Cumhuriyetimizin 100.yılına da kutlayacağımız 2023'ün ülkemize, ulusumuza ve ailelerimize barış, sağlık, mutluluk ve refah getirmesini diler, saygılar sunarım.

Türker Ertürk